

โครงการศึกษาการพัฒนา น้ำบาดาลเพื่อการเกษตรแปลงใหญ่

1. หลักการและเหตุผล

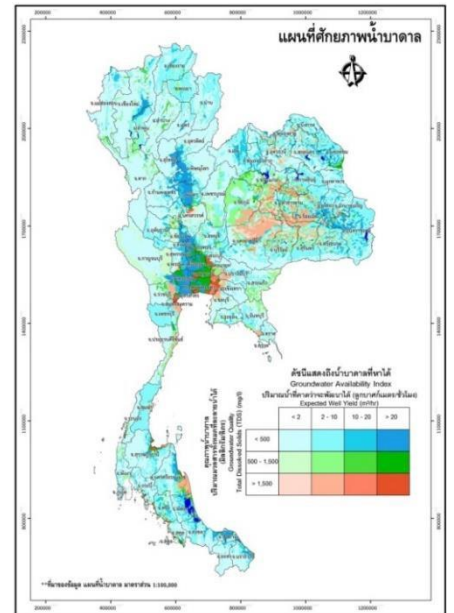
จากภาคการเกษตรในมหภาคจะเห็นได้ว่าราคาพืชผลทางการเกษตรมีความผันผวนตามปัจจัยภายนอกเป็นอย่างมาก ในขณะที่ฐานการผลิตเกษตรและบริการมีผลิตภาพการผลิตต่ำ รายได้เกษตรกรยังอยู่ในระดับต่ำกว่าสาขาอื่นๆ มาก ประกอบกับคุณภาพดินแย่งลง มีการใช้ดินไม่เหมาะสม และการบริหารจัดการน้ำยังไม่เป็นระบบ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล ได้ดำเนินการ “โครงการนาร่องการศึกษาการพัฒนา น้ำบาดาลเพื่อการเกษตร” ในปี 2553 ทำให้เกิดการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำบาดาล และต่อยอดเป็น “โครงการพัฒนา น้ำบาดาลเพื่อการเกษตร” ซึ่งเริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ.2556 จนถึงปัจจุบัน อย่างไรก็ตามจากการดำเนินการโครงการพัฒนา น้ำบาดาลเพื่อการเกษตร จะพบว่ายังมีกลุ่มเป้าหมายที่เป็น “เกษตรกรแปลงใหญ่” ที่ทั้งประชาชนและรัฐบาลต้องการให้มีการพัฒนาเพื่อสนับสนุนช่วยเหลือแก้ไขปัญหาความยากจน ลดปัญหาด้านสังคมการย้ายถิ่นฐาน และส่งเสริมอาชีพเกษตรกรกรมให้มีความมั่นคง คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทั้งในระดับนานาชาติ รวมถึงส่งเสริมให้กลุ่มเกษตรกรมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำบาดาลในลักษณะเกษตรแปลงใหญ่ และส่งเสริมให้การใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาลเป็นไปอย่างคุ้มค่า มีประสิทธิภาพ และยั่งยืน

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อศึกษาวิจัยแนวทางพัฒนา น้ำบาดาลที่เหมาะสมกับเกษตรแปลงใหญ่
- 2.2 เพื่อศึกษารูปแบบการออกแบบระบบกระจาย น้ำบาดาลเพื่อสมดุลระหว่างความต้องการและศักยภาพ น้ำบาดาลที่มีสำหรับการเกษตรแบบแปลงใหญ่
- 2.3 เพื่อส่งเสริมให้กลุ่มเกษตรกรมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำบาดาลในลักษณะเกษตรแปลงใหญ่ และส่งเสริมให้การใช้ประโยชน์จากน้ำบาดาลเป็นไปอย่างคุ้มค่า มีประสิทธิภาพ และยั่งยืน
- 2.4 เพื่อนำข้อมูลการศึกษาไปต่อยอดหรือดำเนินการต่อไปในโครงการพัฒนา น้ำบาดาลอื่นที่เกี่ยวข้อง

3. เป้าหมายโครงการ

เป้าหมาย/ชื่อโครงการ	โครงการศึกษาการพัฒนา น้ำบาดาลเพื่อการเกษตรแปลงใหญ่
พื้นที่สำรวจ (แห่ง)	60
ศึกษาออกแบบรูปแบบระบบกระจาย น้ำบาดาล (แห่ง)	60
การพัฒนาบ่อน้ำบาดาลพร้อมทั้งก่อสร้างระบบกระจายน้ำ (นาร่อง) (แห่ง)	6

4. ลักษณะโครงการ

โครงการศึกษาการพัฒนา น้ำบาดาลเพื่อเกษตรแปลงใหญ่ แต่ละแห่งประกอบด้วย

โครงการศึกษาการพัฒนา น้ำบาดาลเพื่อการเกษตรแปลงใหญ่
1) บ่อน้ำบาดาล ขนาด 6 นิ้ว ความยาวรวมประมาณ 3,600 เมตรต่อแห่ง (จำนวนบ่อน้ำบาดาลขึ้นอยู่กับศักยภาพ น้ำบาดาลในพื้นที่นั้นๆ)
2) เครื่องสูบน้ำไฟฟ้าแบบจุ่มได้น้ำ พร้อมมอเตอร์ไฟฟ้าต้นกำลัง
3) ระบบพลังงานแสงอาทิตย์ (Solar Cell)
4) บ่อพักน้ำ ความจุ 500-1,000 ลูกบาศก์เมตร
5) ระบบกระจายน้ำ

5. ตัวชี้วัด

ผลผลิต	ผลลัพธ์	
รูปแบบการพัฒนา น้ำบาดาลและก่อสร้างระบบกระจาย น้ำบาดาล	1. พัฒนา น้ำบาดาลและก่อสร้างระบบกระจาย น้ำบาดาล ที่มีความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ลักษณะพื้นที่ที่ปลูก และมีความคุ้มค่าเกิดประโยชน์สูงสุด	
ผลผลิต/ผลลัพธ์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย
รูปแบบการพัฒนา น้ำบาดาลและก่อสร้างระบบกระจาย น้ำบาดาล	จำนวนรูปแบบการพัฒนา น้ำบาดาลเพื่อการเกษตรแบบแปลงใหญ่ (นาร่อง)	จำนวนไม่น้อยกว่า 2 รูปแบบ
พัฒนา น้ำบาดาลและก่อสร้างระบบกระจาย น้ำบาดาล ที่มีความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ลักษณะพื้นที่ปลูก และมีความคุ้มค่าเกิดประโยชน์สูงสุด	พื้นที่ใช้ประโยชน์	พื้นที่ใช้ประโยชน์ไม่น้อยกว่า 3,000 ไร่
	ปริมาณน้ำที่พัฒนาได้	ปริมาณน้ำไม่น้อยกว่า 400,000 ลบ.ม. ต่อ ปี
การเพิ่มขึ้นของรายได้เกษตรกร	จำนวนเกษตรกรที่มีรายได้เพิ่มขึ้นหลังจากการทำโครงการ	จำนวนเกษตรกรไม่น้อยกว่า 300 ราย

6. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 6.1 ได้ต้นแบบการพัฒนา น้ำบาดาล และระบบกระจายน้ำ ที่เหมาะสมกับเกษตรแปลงใหญ่ รวมทั้งแนวทางการบริหารจัดการน้ำบาดาลร่วมกับชุมชน เพื่อนำไปต่อยอดลักษณะโครงการเกษตรแปลงใหญ่ในอนาคต
- 6.2 เกิดการบริหารจัดการน้ำบาดาลแบบเกษตรแปลงใหญ่ อย่างเป็นระบบ คุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด ลดผลกระทบที่จะเกิดกับชั้นน้ำบาดาล และเป็นการอนุรักษ์น้ำบาดาลให้มีใช้อย่างยั่งยืน
- 6.3 ได้ข้อมูลเพื่อนำไปต่อยอดหรือดำเนินการต่อไปในโครงการพัฒนา น้ำบาดาลอื่นที่เกี่ยวข้อง

7. งบประมาณ

งบประมาณกองทุนพัฒนา น้ำบาดาล
จำนวนเงินงบประมาณรวมทั้งสิ้น 99,888,400 บาท (เก้าสิบเก้าล้านแปดแสนแปดหมื่นแปดพันสี่ร้อยบาทถ้วน)